

Handläggare
Fredrik Karlsson
08-508 208 88**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2020-06-11

Månadsrapport maj 2020

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner föreliggande rapport.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras en budget i balans efter resultatöverföringar. Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om minus 3,8 mnkr.

Osäkerhetsfaktorn är stor utifrån rådande läge med pågående pandemi. Förvaltningen följer nogsamt den ekonomiska utvecklingen inom varje verksamhetsområde och redovisar följdverkningar på ekonomin.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar.

Ekonomisk uppföljning

Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 3,8 mnkr och efter resultatöverföringar en budget i balans.

Resultatenheterna inom äldreomsorg och socialpsykiatri beräknar att minska resultatfonderna med sammanlagt 3,8 mnkr. För investeringar prognostiseras en budget i balans.

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 31/5	%	Prognos årsutfall	Awikelse före res.fond	Förändr res.fond**	Awikelse efter res.fond	Awikelse VB 2019
Nämnd och administration	73,6	23,8	32,3%	73,6	0,0	0,0	0,0	0,2
Individ- och familjeomsorg	274,7	123,9	45,1%	276,9	-2,2	1,7	-0,5	6,0
varav barn och unga	165,4	79,7	48,2%	166,9	-1,5	0,0	-1,5	0,0
varav vuxna	45,6	18,2	40,0%	44,6	1,0	0,0	1,0	3,0
varav socialpsykiatri	63,7	26,0	40,7%	65,4	-1,7	1,7	0,0	3,0
Stadsmiljö	40,7	15,9	39,0%	39,7	1,0	0,0	1,0	2,2
varav räntor, avskrivningar	15,3	5,4	35,5%	15,3	0,0	0,0	0,0	1,7
Förskola	587,9	225,9	38,4%	579,9	8,0	0,0	8,0	9,2
Äldreomsorg	755,0	306,4	40,6%	749,0	6,0	2,0	8,0	0,0
Funktionsnedsättning	444,0	185,0	41,7%	459,1	-15,1	0,1	-15,0	-16,1
Fritid och kultur	44,6	25,4	57,0%	44,6	0,0	0,0	0,0	0,7
Arbetsmarknadsåtgärder	23,2	4,5	19,3%	23,2	0,0	0,0	0,0	-2,2
Ekonomiskt bistånd	147,6	64,6	43,8%	149,1	-1,5	0,0	-1,5	0,0
varav handläggning	37,3	15,8	42,4%	38,2	-0,9	0,0	-0,9	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	2 391,3	975,4	40,8%	2 395,1	-3,8	3,8	0,0	0,0
Investeringar stadsmiljö	39,3	2,2	5,7%	39,3	0,0	0,0	0,0	4,8
Investeringar maskiner och inventarier	5,8	1,3	22,7%	5,8	0,0	0,0	0,0	6,3
Investeringar	45,1	3,6	7,9%	45,1	0,0	0,0	0,0	11,1

*Budget inkl. förväntade prestationsjusteringar och budgetjusteringar

**(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar.

(-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.

Pandemi - Kostnader/Statsbidrag mars-maj

För att ge en bättre överblick över kostnader pågående pandemi medför redovisas de nedan i tabellform. Även kända statsbidrag redovisas i samma tabell så nettokostnaden synliggörs vilken belastar nämndens ekonomiska utfall för budgetåret.

Känt statsbidrag är för närvarande bidrag för de sjuklönekostnader arbetsgivare har dag 2-14. Full ersättning för sjuklönekostnaderna utgår dock ej då hela kostnaden för sociala avgifter ej fås i bidrag. Endast ersättning för arbetsgivaravgifter ersätts vilken är 30,77% och läggs på sjuklönekostnaden. Full kostnad för sociala avgifter är 41,50% vilket nämnden betalar utöver sjuklön.

Pandemi Mars-Maj	Nämnd/ Admin	loF BoU	Fritid Kultur	loF Vux	Ek Bistånd Arbetsm	Social Psykiatri	Funktions nedsättning	Stadsmiljö	Fsk	ÄO	Totalsumma
Kostnader											
Försörjningsstöd				300	2 000 000						2 000 300
Lokalkostnader	66 998									7 168	74 166
Inhyrd personal		534 391			212 791		59 205		220 562	1 150 247	2 177 195
Kost		962	2 701				4 456		1 951	96 393	106 463
Köp av vård och tjänster		102 643		261 503				63 617		5 995	433 758
Löneskostnad Covid-19 personal inkl soc avg	8 491						894 348			7 850 122	8 752 961
Sjuklönekostnader dag 2-14 inkl soc avg	94 774	818 838	386 880	87 066	558 196	357 170	1 489 732		6 686 842	6 063 721	16 543 218
Övriga kostnader (Främst Utrustn, IT, Transporter)	68 940	3 995	55 407		600	3 723	67 039		33 344	394 692	627 740
Summa kostnader											30 715 800
Känt statsbidrag April-Maj											
Ersättning kostnad sjukfrånv - Generellt statsbidrag											-15 288 738
Totalsumma	239 202	1 460 829	444 988	348 869	2 771 587	360 893	2 514 780	63 617	6 942 699	15 568 337	15 427 062

Uppföljning av driftbudget

Administration

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

I nuläget ser förvaltningen inte att den ekonomiska prognosen påverkas i någon större utsträckning med anledning av pågående pandemi.

Individ- och familjeomsorg samt socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 0,5 mnkr efter resultatöverföringar.

Barn och unga

Barn och unga prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr.

Prognosen förutsätter tillskott på intäktssidan i form av statsbidrag, främst generalschablon och Delmosmedel.

Verksamheten arbetar löpande med att hitta möjligheter som leder till minskade placeringskostnader, men inflödet av anmälningar som resulterar i utredningar är fortsatt högt och har ökat senaste åren. Många utredningar leder även vidare till insatser i form av placeringar, vilket resulterar i höga placeringskostnader.

Kostnaderna för placeringar av äldre ungdomar på SIS-institution är fortsatt höga, liksom även kostnaderna för placeringar på HVB-hem, jourhem och stödboende. Även kostnader för familjehem är fortsatt höga, men har inte ökat i samma utsträckning. Det beror delvis på att det är fortsatt svårt att rekrytera familjehem som arvoderas via förvaltningen. Det medför dels att barn blir kvar i jourhem i fler månader än nödvändigt, dels att placeringar i externa familjehem ökar. En oro finns att denna situation skall fortsätta, då detta är kostnadsdrivande. Det är betydligt färre ensamkommande flyktingbarn jämfört med förra året vilket innebär att verksamheten har lägre placeringskostnader avseende ensamkommande barn.

Med anledning av pågående pandemi är prognosen osäker och förvaltningen följer utvecklingen löpande. I nuläget är ökade kostnader främst relaterade till extra utgifter för inhyrd personal från bemanningsföretag för att täcka upp för sjukfrånvaro. Ett ökat inflöde av ärenden kan komma att uppstå på grund av ökat våld, men bedömningen är att en sådan ökning mest sannolikt kommer senare under året.

Vuxna

Vuxna prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr. Prognosen förutsätter att inga LVM-placeringar tillkommer, utöver aktuella placeringar.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Det hänger i sin tur ihop med en högre nyttjandegrad av mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi.

Med anledning av pågående pandemi är prognosen osäker och förvaltningen följer utvecklingen noga. I nuläget är bedömningen att eventuella kostnadsökningar relaterade till pandemin i första hand kommer att bero på ökat våld i nära relationer. En sådan ökning förväntas i så fall senare under året.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri prognostiserar en budget i balans efter resultatöverföringar.

Beställarenheten

Beställarenheten prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr. Beställarenheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden.

Utförarenheten

Utförarenheten prognostiserar ett underskott om 2,2 mnkr före resultatöverföring och 0,5 mnkr efter resultatöverföring.

Prognostiserat underskottet beror främst på att tilldelad budgetram inte klarar att täcka en ökad löneutveckling. Enheten jobbar med kostnadsmedvetenhet och ser kontinuerligt över sina kostnader för att kunna sänka sitt underskott.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr.

Överskottet motsvarar det belopp som avsattes i budgeten för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. I övrigt är budgeten i balans.

Prognostiserat överskott innehåller osäkerhetsfaktorer. Under den pågående pandemin vistas fler personer ute i stadsmiljön och det påverkar verksamheten genom att det måste städas mer än normalt samt att det medför ett utökat slitage. Under vintern och tidig vår har det varit flera stormar än normalt vilket inneburit merkostnader för att ta hand om fler stormfällda träd.

Förskola

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott 8,0 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet består i huvudsak av beräknad tilldelning av platsgarantimedel.

Utförarenheter

Resultatenheterna prognostiserar en budget i balans. Enheterna planerar att utöka barnantalet genom att fylla befintliga avdelningar som saknar barn samt öppna nya avdelningar och förskolor under året. Ett kontinuerligt arbete pågår för att resultatenheternas barn- och personalprognoser ska matcha varandra.

Effekterna av pågående pandemi genererar lägre behov av och kostnader för extrapersonal när sjukfrånvaro korrelerar mellan antal barn i verksamhet och personalbehov. Trots ökade kostnader för sjuklöner, kan man se att lönekostnader i sin helhet minskade med 5,0 % jämfört med samma period år 2019.

Detta ger en mer positiv ekonomisk prognos för utförarenheterna inom förskola jämfört med tidigare prognoser. Samtidigt finns det osäkerheten i prognosen beroende på minskat barnantal i kö till förskolorna i förhållande till prognosen av behov av platser utifrån barn i stadsdelsområdet. Analysen är att föräldrar väntar in utveckling av pandemin innan de söker plats för de yngsta barnen. Förvaltningen lägger dock sin prognos av behov även utifrån antal barn i stadsdelsområdet för att kunna planera sin verksamhet inför

höstens intag. Om det fortfarande saknas barn i kö i augusti, kommer antal inskrivna barn att minska och därmed intäkter.

När det gäller kostnader, är ca 90 % lönekostnader och består mest av löner för månadsanställda och är svårt att minska under kort period. Därför finns en risk för en sämre ekonomisk utveckling till hösten.

Förvaltningen bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för platsgarantin förväntas bli 3,8 mnkr.

Tabell med statistik över helår samt innevarande månad

Nyckeltal	Snitt 2019	Maj 2019	Maj 2020
Antal barn	3 680	3 857	3 859
Antal avdelningar	231	231	239
Snitt barngrupp	15,9	16,7	16,1
Antal barn/anställd	5,0	5,1	5,1
Andel förskollärare % (exkl obehöriga)	34,80%	35,6%	33,3%

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 8,0 mnkr efter resultatöverföring.

Före resultatöverföring är överskottet 6,0 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 2,0 mnkr. Äldreomsorgen räknar i prognosen med en medelsreserv på avdelningen övergripande om 8,0 mnkr för att täcka eventuella underskott.

Flera pågående verksamhetsomstruktureringar kommer att kräva stora anpassningar för att hålla äldreomsorgens budget. Kostnader för tomgångshyror och övertalig personal kommer att öka jämfört med förra året.

Äldreomsorgens ekonomi påverkas kraftigt av pågående pandemi och den negativa ekonomiska effekten gäller främst personalkostnader. Övertalig personal i verksamheter som har minskat i omfattning eller upphört har kvar sin anställning i förvaltningen på grund av pandemin och leder därför till en högre personalkostnader än prognostiserats innan pandemin. I prognos innan pandemin ingick att övertalig personal skulle trappas ner successivt under året. Kompensation i form av statsbidrag kommer dock att ha en dämpande effekt på kostnadsökningen.

Beställarenheten

Beställarenheten visar ett underskott vilket beror främst på att omsorgsbehovet kommer att vara något större än beräknat i budgeten och på ökade kostnader för tomgångshyror.

Utfallet av insatser minskade dock i april. Insatserna på särskilda boende minskade med sammanlagt 38 månadspersoner och hemtjänsten med 15 månadspersoner jämfört med mars. Se tabell nedan. I beställarenhetens prognos antas att insatserna kommer att stabiliseras från och med april, för att öka något efter sommaren.

Tabell över beställarenhetens budget och utfall av insatser

Nyckeltal	Snitt 2019	Budget 2020	Jan- april 2020
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	520	486	499
Servicehus, antal månadspersoner	213	195	192
Hemtjänst, utförda dagtimmar	42 122	39 108	40 192

*Uppgifter för maj var inte tillgängliga vid rapporttillfället

I beställarens budget ingår särskilda boendes hyror och avgifter. Kostnaderna för lokaler och lägenheters tomgångshyror beräknas uppgå till ca 13 mnkr i år. Samtidigt avtar hyresintäkterna och omsorgsavgifter på grund av låg beläggning på våra boende och mindre utförda insatser. Uppskattningsvis är intäktsbortfallet för bostadshyror och omsorgsavgifter ca 0,7 mnkr fram till april.

Utförarenheterna

Resultatenheter prognostiserar att använda 2,0 mnkr ur resultatfonderna.

Utförarenheternas underskott återfinns i huvudsak inom hemtjänsten. Trots en ökning av beviljade hemtjänsttimmar har hemtjänstenheterna utfört färre antal timmar i mars och april, vilket har resulterat i lägre intäkter. En viktig förklaring är önskemål från vårdtagarna att låta insatser vara vilande eller ha färre schemalagda insatser under pågående pandemi.

I början av året hade vård- och omsorgsboenden i förvaltningens egen regi 430 disponibla lägenheter varav 55 i snitt per månad är utan beläggning.

Totalt 16 lägenheter har stängts i mars och april (Skedviken och Grangården, om 8 st. lägenheter per boende). En somatisk avdelning på Högdalens vård- och omsorgsboende (12 platser) läggs i malpåse i juni. Ytterligare 18 somatiska platser läggs i malpåse på Tussmötegården vård- och omsorgsboende i juni.

Beläggningsgraden för servicehus var under perioden jan-april i snitt 74,5% motsvarande 77 icke belagda platser per månad av 302 platser.

Nedtrappningen av verksamheten på Årsta vård- och omsorgsboende och Enskededalens servicehus fortsätter vilket kommer minska beläggningen än mer och därmed utförarnas intäkter.

Samordningen av åtgärder för personal från de avvecklade verksamheterna är en stor utmaning, både ekonomiskt och organisatoriskt, för äldreomsorgens utförare. Dessutom innebär pågående pandemin ökade kostnader för extra personal, sjuklöner, transporter, skyddsmaterial och annat förbrukningsmaterial.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 15,0 mnkr efter resultatöverföring.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 15,1 mnkr. Underskottet beror främst på det tilldelade fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen och vissa kostnader enligt LSS samt resor och turbundna resor. Det finns ett större behov av insatser än vad anslaget medger. Verksamheten följer löpande upp underskotten för att identifiera åtgärder och en handlingsplan finns med utgångspunkt rättssäkerhet och ekonomi. Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Trots det löpande arbetet med en förbättrad budgethållning syns ej olika åtgärder fullt ut i den ekonomiska prognosen och boksluten mellan åren. Komplexiteten i verksamheten med beroenden av behov på individnivå gör att även en stor besparing kan neutraliseras främst av nya kostsamma individärenden.

Vidtagna åtgärder i år ger viss effekt men prognosen blir oförändrad jämfört med föregående månad. Bakgrunden är utökade insatser efter stängningen av dagliga verksamheter i egen regi och indragande av verkställighet av daglig verksamhet hos privata aktörer som en effekt av pågående pandemi. Från och med juni påbörjar daglig verksamhet en successiv öppning och prognosen är utifrån detta ännu osäker.

Det finns ett flertal individer som har omfattande behov av boendeinsatser som inte kan erbjudas i egen regi eller i verksamheter där nivåersättningen från staden täcker dygnskostnaden, en stor del av underskottet beror på att nivåersättningen i olika boendeformer inte täcker dygnskostnaden.

Prestationsförändringar och särskild redovisning har beaktats i månadsprognosen.

Utförare

Resultatenheterna prognostiserar en budget i balans före resultatöverföringen och ett överskott om 0,1 mnkr efter resultatöverföring på grund av att en resultatenhet har uppnått tak om 10 procent.

Fritid och kultur

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Med anledning av pågående pandemi är prognosen osäker och förvaltningen följer utvecklingen noga och dess påverkan på verksamheterna. En omfördelning kan behöva göras mellan verksamheter eller områden, såsom exempelvis öppettider inom olika verksamheter.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans. Prognosen kan påverkas beroende på hur den pågående pandemin utvecklas och påverkar verksamheterna.

Förvaltningen arbetar för att kunna erbjuda alternativa feriejobb för att kunna nå årsmålet 800 platser. Alternativa platser har framförallt tagits fram inom parkskötsel och fritid, då äldreomsorg och förskola inte kommer att kunna erbjuda platser på grund av pågående pandemi.

Utöver feriearbeten är det på grund av pågående pandemi svårare än normalt att hitta arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, såsom visstidsanställningar, arbetsträning och OSA-platser. Förvaltningen arbetar för att även sådana platser ska kunna erbjudas i så hög utsträckning som möjligt. Syftet är att använda tilldelade budgetmedel för insatser som motverkar en samhällsutveckling mot att fler personer riskerar att fastna i långvarig arbetslöshet och i förlängningen även riskera ett långvarigt bidragsberoende.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr. Prognosen förutsätter användning av generalschablon utöver tilldelad budget.

Prognosen för ekonomiskt bistånd är mycket svårbedömd beroende på den osäkra utvecklingen av de samhälleliga konsekvenserna av pågående pandemi. I majprognosen läggs en något positivare prognos än i april. Bedömningen är att underskottet för 2020 kan uppgå till 15 mnkr istället för 20 mnkr i april. Bedömningen bygger

på bokförda värden januari till maj samt att det utbetalda biståndet kommer att öka månad för månad med ökad arbetslöshet. Osäkerhetsfaktorn är dock mycket stor och förvaltningen följer utvecklingen noggrant.

Minskningen av bidragshushåll som kunde skönjas under hösten 2019 och som såg ut att hålla i sig under årets två första månader förändrades i mars. Minskningen som sågs i början av året berodde på att fler ärenden avslutades jämfört med samma period föregående år. En stor del av den minskningen stod nyanlända för, där övergång till studier med studiemedel är den vanligaste orsaken. Den minskningen beräknas fortsätta under året. Trots det syns inte någon minskning av det utbetalda biståndet och bedömningen är att det är en konsekvens av den pågående pandemin.

I mars kom förändrade direktiv från socialförvaltningen med anledning av pandemin, vilket har medfört fler bifall än normalt. Från mitten av april syns även ett visst ökat inflöde till mottagningen på grund av arbetslöshet. De ökade kostnader som dessa delar har medfört har dock inte syns tydligt i bokföringen, vilket beror på att det, som beskrivits ovan, samtidigt har skett en minskning av andra ärenden (exempelvis avslut på grund av övergång till studier).

Framöver är bedömningen att antal bidragshushåll kommer att fortsätta öka, då arbetslösheten förväntas öka i samhället. Utöver fler bidragshushåll är bedömningen att situationen på arbetsmarknaden också kommer att försvåra möjligheterna att hitta vägar till arbete eller arbetsträning för de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Statistiken nedan visar hur utvecklingen har sett ut de första fem månaderna, jämfört med tidigare år. Inte heller statistiken visar ännu på någon markant ökning av utbetalt bistånd eller antal bidragshushåll, varken jämfört med tidigare månader eller föregående år. Tvärtemot visar den senaste preliminära statistiken för maj att medelbidraget har sjunkit något.

Ekonomiskt bistånd	Snitt 2018	Snitt 2019	Jan	Feb	Mars	Apr	Maj prel
Antal bidragshushåll	1 078	1 102	1 140	1 101	1 090	1 107	1 089
Antal ungdomar <25 år	116	136	125	109	108	107	101
Utbetalt bidrag, mnkr	10,68	10,86	11,50	11,09	10,91	11,25	10,35
Utbetalt bidrag för boende, mnkr	0,60	0,49	0,63	0,51	0,60	0,50	0,23
Medelbidrag, kronor	9 907	9 850	10 084	10 068	10 012	10 163	9 506

Statistik från Sweco (paraplyet)